

Številka: 80000-1/2012/4

Datum: 7. 12. 2012

Obrambna strategija Republike Slovenije

1 UVOD

Obrambna strategija Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu strategija) je temeljni razvojno-usmerjevalni dokument države na obrambnem področju in izhaja iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije.

Strategija opredeljuje interese in cilje Republike Slovenije na obrambnem področju ter ob upoštevanju sodobnih groženj in tveganj za nacionalno varnost usmerja obrambno politiko države, organiziranost njenega obrambnega sistema ter razvoj njenih vojaških in civilnih zmogljivosti za zagotavljanje nacionalne obrambe v okviru sistema kolektivne obrambe in varnosti, skladno z razpoložljivimi viri. Poleg vprašanj o uveljavljanju sprememb na obrambnem področju izpostavlja tudi tveganja pri uveljavljanju teh sprememb ter s tem pri uveljavljanju oziroma uresničevanju obrambnih interesov in ciljev Republike Slovenije.

Strategija je lahko podlaga za pripravo ter spreminjanje in dopolnjevanje normativnih, doktrinarnih, planskih in drugih dokumentov na obrambnem področju ter za urejanje različnih vsebinskih vprašanj, povezanih z obrambo Republike Slovenije.

2 INTERESI IN CILJI REPUBLIKE SLOVENIJE NA OBRAMBEM PODROČJU

Republika Slovenija zagotavlja obrambno sposobnost zaradi uveljavljanja svojih obrambnih interesov in uresničevanja obrambnih ciljev, ki izhajajo iz njenih nacionalnih življenjskih in strateških interesov ter nacionalnovarnostnih ciljev, opredeljenih v Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije.

Interesi Republike Slovenije na obrambnem področju so:

- ohranitev neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske celovitosti države ter nedotakljivosti njenih mednarodno priznanih meja in državnega območja;
- ustrezna stopnja obrambne sposobnosti države in pripravljenosti obrambnih zmogljivosti ter s tem zagotavljanje čim višje stopnje nacionalne varnosti Republike Slovenije kot tudi varnosti in svoboščin njenih prebivalcev;
- uresničevanje skupnih obrambnih interesov in sprejetih mednarodnih obveznosti države na obrambno-vojaškem področju znotraj Nata in Evropske unije;
- mir, varnost in stabilnost v svetu, s poudarkom na območju Jugovzhodne Evrope.

Republika Slovenija bo svoje interese na obrambnem področju uveljavljala z uresničevanjem obrambnih ciljev, ki so:

- zagotavljanje obrambne sposobnosti države z razvojem ustreznih vojaških in drugih obrambnih zmogljivosti za učinkovito uveljavljanje njenih interesov na obrambnem področju ter uporabo obrambnih zmogljivosti za podporo drugim podsistemom nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije;
- učinkovito odvrčanje vojaških in drugih sodobnih groženj Republiki Sloveniji na obrambnem področju ter obramba neodvisnosti, nedotakljivosti in ozemeljske celovitosti države v okviru sistemov kolektivne obrambe in varnosti ter z oporo na lastne sile in zmogljivosti;
- neprekinjeno delovanje obrambnega sistema in drugih družbenih podsistemov, ki so življenjsko pomembni za učinkovito odzivanje države na grožnje in tveganja na obrambnem področju;

- krepitev dvo- in večstranskega sodelovanja Republike Slovenije na obrambno-vojaškem področju z zavezniškimi, partnerskimi in prijateljskimi državami ter v okviru Organizacije združenih narodov, Nata, Evropske unije in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi;
- sodelovanje v prizadevanjih mednarodne skupnosti za vzpostavljanje in ohranjanje miru ter krepitev varnosti in stabilnosti v svetu, s težiščem na območju Jugovzhodne Evrope, s sodelovanjem Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah, ki je skladno z njenimi interesi in cilji ter sprejetimi mednarodnimi obveznostmi;
- povečanje ozaveščenosti družbe o pomenu nacionalnega obrambnega sistema ter krepitev njegovega ugleda med državljani Republike Slovenije.

3 MEDNARODNO VARNOSTNO OKOLJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Mednarodno varnostno okolje Republike Slovenije je kompleksno, dinamično, soodvisno, podvrženo nepredvidljivim spremembam in ima globalne razsežnosti. V njem ni več izrazitih ločnic med notranjo in zunanjo razsežnostjo varnosti, zato si nobena država svoje varnosti ne more več zagotavljati povsem samostojno. Vse to vpliva na spreminjanje narave nacionalne varnosti in konceptov za njeno zagotavljanje.

V evroatlantskem prostoru, za katerega je značilno intenzivno politično, gospodarsko, kulturno, znanstveno-tehnološko, varnostno, obrambno in drugo povezovanje držav, se je verjetnost izbruha oboroženih meddržavnih spopadov zelo zmanjšala, hkrati pa se je povečala ranljivost držav na asimetrične grožnje ter tveganja, praviloma zaradi nedržavnih subjektov, katerih učinek je multiplikativen in ima poudarjeno nadnacionalno razsežnost.

Na varnost evroatlantskega prostora bo tudi v prihodnje najbolj vplivalo politično-varnostno in drugo dogajanje na Zahodnem Balkanu, v Vzhodni Evropi, na Južnem Kavkazu, Bližnjem in Srednjem vzhodu, v Severni in Podsaharski Afriki ter Aziji.

Republika Slovenija kratkoročno in glede na sedanje ocene tudi srednjeročno ni neposredno vojaško ogrožena. Toda nestabilne politično-varnostne razmere in občasni izbruhi spopadov nizke intenzivnosti na območju južnega Sredozemlja in Bližnjega vzhoda opozarjajo, da so vojaške grožnje evroatlantskemu prostoru latentno prisotne, kar posledično vpliva tudi na varnostni položaj naše države. Čeprav na območju Jugovzhodne Evrope še ni dosežena visoka stopnja politične, socialne, medetnične, varnostne in druge stabilnosti in so hkrati prisotne običajne tranzicijske težave, nacionalne varnosti Republike Slovenije, zlasti njene obrambno-vojaške razsežnosti, takšne razmere v regiji ne ogrožajo resno.

Republika Slovenija bo v prihodnje glavno pozornost namenjala kriznim žariščem na tistih območjih, ki bolj neposredno vplivajo na njeno nacionalno varnost, kot so območje Jugovzhodne Evrope, Bližnjega vzhoda ter Azije in Severne Afrike.

Republika Slovenija se bo ob upoštevanju mednarodnega prava ter načel Organizacije združenih narodov in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi tudi v prihodnje zavzemala za zagotavljanje mednarodnega miru, varnosti in stabilnosti. Ključna varnostna dejavnika na evroatlantskem območju bosta tudi v prihodnje Nato in Evropska unija, zato sta stabilnost in varnost tega območja močno odvisni tudi od njune nadaljnje širitve in krepitev partnerskih odnosov med njenimi članicami.

Dinamično spreminjanje mednarodnega varnostnega okolja zahteva od obrambnega sistema Republike Slovenije nenehno dejavnost ter ustrezno prilagodljivost in odzivnost.

4 VARNOSTNE GROŽNJE IN TVEGANJA NA OBRAMBEM PODROČJU

V mednarodnem varnostnem okolju so poleg tradicionalnih prisotni tudi različni sodobni viri ogrožanja in tveganja za nacionalno varnost. Njihovi nosilci so pogosto nedržavni subjekti, po naravi so kompleksni, soodvisni, spremenljivi in pogosto težko predvidljivi, zaradi svojega multiplikativnega značaja in čezmejnih učinkov pa lahko vplivajo na nastanek in intenzivnost tudi drugih varnostnih groženj in tveganj.

Pri opredeljevanju ter razvrščanju groženj in tveganj na obrambnem področju izhaja strategija iz določil Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije. Viri ogrožanja in tveganja

za nacionalno varnost Republike Slovenije, ki zahtevajo tudi pripravljenost in odzivanje njenega obrambnega sistema, so:

- krizna žarišča;
- vojaške grožnje,
- nedovoljene dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožja za množično uničevanje in jedrske tehnologije;
- terorizem;
- kibernetске grožnje in zloraba informacijskih tehnologij in sistemov;
- dejavnost tujih obveščevalno-varnostnih služb;
- naravne in druge nesreče;
- ogrožanje kritične infrastrukture;
- zdravstveno-epidemiološke grožnje.

Za zagotavljanje ustrezne obrambne sposobnosti države je treba razumeti naravo sodobnih varnostnih groženj in tveganj ter jih pravočasno prepoznati. Zato bo Republika Slovenija pri zagotavljanju svoje obrambne sposobnosti in izvajanju obrambe upoštevala, da so sodobni viri ogrožanja in tveganja za nacionalno varnost bistveno drugačni od tradicionalnih. Poleg tradicionalnega odzivanja na tipične vojaške grožnje z vojaškimi sredstvi in na nevojaške z nevojaškimi lahko hibridne oblike varnostnih groženj v posebnih razmerah zahtevajo tudi nevojaško odzivanje na vojaške grožnje ter vojaško odzivanje na nevojaške grožnje.

5 OBRAMBNA POLITIKA REPUBLIKE SLOVENIJE

Obrambna politika Republike Slovenije, ki izhaja iz njene nacionalnovarnostne politike, je uravnotežena celota strategij, razvojnih planov in operativnih načrtov, programov, ukrepov in dejavnosti, potrebnih za učinkovito pripravljenost države na grožnje in tveganja za nacionalno varnost, ki zahtevajo odzivanje njenega obrambnega sistema, ter s tem za uresničevanje njenih interesov in ciljev na obrambnem področju.

Namen obrambne politike Republike Slovenije je na temelju opredeljenih obrambnih interesov države ter presojanja in ocen groženj in tveganj za nacionalno varnost, ki zahtevajo odzivanje obrambnega sistema, določiti cilje države na obrambnem področju ter optimalne načine in sredstva za njihovo uresničevanje.

Pri oblikovanju in izvajanju obrambne politike Republike Slovenije bodo upoštevana predvsem temeljna načela:

- celovitost in učinkovitost pri zagotavljanju obrambne sposobnosti države;
- vzajemnost, solidarnost, verodostojnost ter prevzemanje sorazmernega deleža bremen in tveganj pri zagotavljanju kolektivne obrambe in varnosti;
- selektivnost pri zagotavljanju obrambnih zmogljivosti države in njenem sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah;
- povezovanje z drugimi državami pri zagotavljanju obrambnih zmogljivosti države in njenem sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah;
- učinkovitost pri upravljanju obrambnih virov;
- realnost pri obvladovanju tveganj, povezanih z uveljavljanjem sprememb in doseganjem ciljev na obrambnem področju.

Temeljna načela obrambne politike Republike Slovenije so vzajemna in se med seboj dopolnjujejo.

Odzivanje Republike Slovenije na grožnje in tveganja za nacionalno in mednarodno varnost bo temeljilo na skupnem delovanju znotraj Organizacije združenih narodov, Nata, Evropske unije ter Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi.

Izkušnje, pridobljene pri delovanju obrambnega sistema Republike Slovenije, se bodo nenehno analizirale, vrednotile in upoštevale pri njegovem nadaljnjem razvoju.

Republika Slovenija bo svojo obrambno politiko uresničevala z izpolnjevanjem ciljev države na obrambnem področju:

Prvi cilj:

Zagotavljanje obrambne sposobnosti države z razvojem ustreznih obrambnih zmogljivosti za učinkovito uveljavljanje njenih interesov na obrambnem področju ter uporabo obrambnih zmogljivosti za podporo drugim podsistemom nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije

Za izvajanje nacionalne obrambe v povezavi s sistemom kolektivne obrambe in varnosti kot tudi za izpolnjevanje sprejetih mednarodnih obveznosti Republike Slovenije bodo zagotovljene ustrezne obrambne zmogljivosti države.

Obrambna sposobnost Republike Slovenije bo temeljila na nadaljnji krepitvi kakovosti obrambnih zmogljivosti države na račun njihove količine. Razvoj in transformacija obrambnih zmogljivosti bosta usmerjena v njihovo prožnost, sposobnost za združevanje in souporabo, hitro prilagajanje nastalim razmeram ter doseganje ustrezne stopnje povezljivosti, uporabnosti in pripravljenosti.

Planiranje razvoja obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije bo oprto na proces obrambnega planiranja v Natu in Evropski uniji, pri čemer bo usmerjeno v razvoj in vzpostavitev zmogljivosti, usmerjenih v doseganje učinkov.

Vojaške zmogljivosti bodo namensko in selektivno opremljene in usposobljene za delovanje v različnih okoliščinah glede na bojno intenzivnost ter geografske in podnebne razmere, hkrati pa tudi za podporo civilnim (obrambnim) in drugim nacionalnim zmogljivostim pri njihovem izvajanju humanitarnih dejavnosti ter nalog, povezanih s stabilizacijo in obnovo na kriznih žariščih.

Pri razvoju organiziranosti, opremljenosti in usposobljenosti Slovenske vojske kot nosilke vojaške obrambe države bomo ob upoštevanju sodobnih usmeritev pri razvoju oboroženih sil izhajali iz usklajenosti potreb in zmožnosti Republike Slovenije. Ta razvoj bo usmerjen k načrtnemu doseganju ustreznih obsega in strukture Slovenske vojske ter stopnje pripravljenosti in uporabnosti njenih zmogljivosti, kar bo omogočalo tudi njeno sodelovanje v večnacionalnem okviru, tako ob konvencionalnih kot tudi asimetričnih in hibridnih oblikah bojnega delovanja.

Republika Slovenija bo načrtovala razvoj vojaških zmogljivosti skladno s svojimi potrebami in zmožnostmi ter v dogovoru z Natom, pri čemer bo zagotovljena premestljivost najmanj polovice aktivnih sil kopenske komponente Slovenske vojske. Najmanj petina teh sil – tj. najmanj deset odstotkov kopenske komponente Slovenske vojske – bo stalno ohranjala visoko stopnjo pripravljenosti na nacionalnem ozemlju ali sodelovala v mednarodnih operacijah in na misijah.

S sodobno oborožitvijo in vojaško opremo se bosta zagotavljali največja mogoča zaščita pripadnikov Slovenske vojske in podlaga za doseganje ustrezne stopnje njene povezljivosti z vojskami držav članic Nata in Evropske unije.

Vojaške zmogljivosti se bodo, kolikor bo mogoče, razvijale kot dvonamenske, tako da bo lahko Slovenska vojska ob naravnih in drugih nesrečah, zdravstveno-epidemioloških in drugih virih ogrožanja nacionalne varnosti uspešno podpirala delovanje drugih podsistemov nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije, predvsem sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Republika Slovenija bo zagotovila sistemske rešitve, ki bodo ob izrazitem poslabšanju razmer v njenem mednarodnem varnostnem okolju omogočale dopolnitev, preoblikovanje in povečanje obsega obrambnih sil države, v skrajnem primeru tudi na podlagi ponovne uvedbe vseh sestavin vojaške dolžnosti.

Nevojaški del obrambnega sistema Republike Slovenije bo s civilnimi zmogljivostmi zagotavljal podporo Slovenski vojski in zavezniškim silam ter izvajal priprave in ukrepe za obrambo države in delovanje njenega obrambnega sistema v kriznih razmerah. Razvite bodo civilne zmogljivosti za sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, in sicer za zagotavljanje podpore delovanju vojaških zmogljivosti ter za izvajanje nalog stabilizacije in obnove na kriznih območjih.

Priprave in ukrepi na obrambnem področju bodo oblikovani tako, da bodo prilagojeni stopnji ogroženosti države, Severnoatlantskega zavezništva in Evropske unije.

Obrambni sistem Republike Slovenije bo razvijal zmogljivosti za učinkovito pridobivanje in vrednotenje ter pravočasno posredovanje obveščevalno-varnostnih podatkov in informacij za nacionalne potrebe ter potrebe Nata in Evropske unije. Okrepljeno bo usklajevanje med subjekti, ki opravljajo obveščevalno-varnostne naloge na nacionalni ravni. Posebna pozornost bo namenjena delovanju tujih obveščevalno-varnostnih služb proti obrambnemu sistemu Republike Slovenije. Uvedena bo organizacijsko ustrezna in komunikacijsko povezana obveščevalno-varnostna struktura na obrambnem področju, ki bo omogočala pridobivanje informacij in podatkov iz vseh razpoložljivih virov obrambnega in nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije ter z mednarodnim sodelovanjem. Vrednotenje informacij in podatkov ter njihovo posredovanje končnim uporabnikom se bosta zagotavljala v realnem času.

Skladno z nacionalno strategijo za odzivanje na kibernetične grožnje in zlorabo informacijskih tehnologij se bodo tudi na obrambnem področju izvajali ukrepi za zagotovitev učinkovitih zmogljivosti kibernetične varnosti, pri čemer bo posebna pozornost namenjena celovitosti in usklajenosti ukrepov za zaščito informacijsko-komunikacijskih sistemov in druge takšne infrastrukture v državi.

Drugi cilji:

Učinkovito odvracanje vojaških in drugih sodobnih groženj Republiki Sloveniji na obrambnem področju ter obramba neodvisnosti, nedotakljivosti in ozemeljske celovitosti države v okviru sistemov kolektivne obrambe in varnosti ter z oporo na lastne sile in zmogljivosti

Obrambni sistem Republike Slovenije, predvsem pa Slovenska vojska, se bo na vse vojaške vire ogrožanja in tveganja za nacionalno varnost odzival z ukrepi in aktivnostmi, ki bodo po vrsti, obsegu in intenzivnosti takšni, da bodo odvracali nasprotnika od njegovih namer. Republika Slovenija bo pri tem uveljavljala obrambna in varnostna zagotovila, ki izhajajo iz določil Severnoatlantske pogodbe in Lizbonske pogodbe.

Republika Slovenija bo obrambo nacionalnega ozemlja izvajala skupaj z zavezniki v okviru Natovega sistema kolektivne obrambe ter z oporo na ustrezno stopnjo lastne obrambne sposobnosti. Ob upoštevanju zagotovil iz omenjenih pogodb bo sprejela normativne in sistemske rešitve, ki bodo pri obrambi nacionalnega ozemlja omogočale ustrezno dopolnitev zmogljivosti Slovenske vojske.

Ob aktiviranju 5. člena Severnoatlantske pogodbe bo Republika Slovenija pri izvajanju kolektivne obrambe Severnoatlantskega zavezništva sodelovala skladno s svojimi zmožnostmi. Za te potrebe bo zagotovila sile, razvite na podlagi sprejetih ciljev zmogljivosti Severnoatlantskega zavezništva, ter zagotovila podporo države gostiteljice skladno s predhodno usklajenimi potrebami zavezništva in načrtovanimi zmogljivostmi Republike Slovenije.

Delovanje Republike Slovenije na obrambnem področju bo temeljilo na celostnem pristopu, ki se bo na nacionalni ravni uresničeval z intenzivnejšim medresorskim in medinstitucionalnim sodelovanjem vseh nosilcev obrambnih nalog. Za zagotovitev primerne obrambne pripravljenosti države in učinkovite obrambe nacionalnega ozemlja bodo spremenjene in dopolnjene sistemske rešitve, vključno z načrtovanjem na obrambnem področju, ki bo prilagojeno realnim varnostnim grožnjam in tveganjem za nacionalno varnost.

Na mednarodni ravni se bo celostni pristop Republike Slovenije pri delovanju na obrambnem področju odražal predvsem v njeni dejavni obrambni diplomaciji, regionalnem in dvostranskem obrambno-vojaškem sodelovanju in povezovanju, združevanju in souporabi obrambnih in vojaških zmogljivosti, zavzemanju za preprečevanje nedovoljenih dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožja za množično uničevanje in jedrske tehnologije, v sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah, v njeni krepitvi zavezniških in partnerskih odnosov ter izmenjavi obveščevalnih podatkov.

Zaradi ustreznega odzivanja na različne vrste varnostnih groženj in tveganj na obrambnem področju bomo neprekinjeno spremljali in vrednotili dogajanje v mednarodnem varnostnem okolju, s posebnim poudarkom na območjih, ki so za Republiko Slovenijo prednostnega pomena. Z učinkovito obveščevalno-varnostno dejavnostjo bo zagotovljen dostop do celovitih in pravočasnih obveščevalnih, protiobveščevalnih in varnostnih informacij na strateški, operativni in taktični ravni.

Tretji cilj:

Neprekinjeno delovanje obrambnega sistema in drugih družbenih podsistemov, ki so življenjsko pomembni za učinkovito odzivanje države na grožnje in tveganja na obrambnem področju

Pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja obrambnega sistema Republike Slovenije in drugih družbenih (pod)sistemov, ki so življenjsko pomembni za učinkovito odzivanje države na grožnje in tveganja na obrambnem področju, bomo izhajali iz obsega obrambnih virov, ki so na voljo, ter doseganja načrtovanega obsega in strukture, opremljenosti ter usposobljenosti obrambnih zmogljivosti.

Pridobivanje in zadrževanje kadra, sposobnega in motiviranega za izvajanje nalog na obrambnem področju, bo potekalo skladno z demografskimi tokovi in razmerami na trgu dela.

Republika Slovenija bo zagotavljala finančna sredstva za obrambo v višini, ki bo dolgoročno vzdržna in bo omogočala, da se z realnim planiranjem razvijejo ustrezne obrambne zmogljivosti države. Kljub omejenosti finančnih sredstev bo razvoj obrambnih zmogljivosti usmerjan tako, da se obrambna sposobnost države, zlasti z vidika pripravljenosti obrambnih zmogljivosti za izvedbo ključnih nalog, ne bo zmanjšala pod sprejemljivo raven tveganja.

Z vidika strukture obrambnih izdatkov si bomo dolgoročno prizadevali doseči ustrežnejše razmerje med deleži stroškov osebja, operativnih in investicijskih stroškov. S preudarnostjo in preglednostjo nabav glavne opreme se bo povečala učinkovitost modernizacije obrambnih sil. Pri tem bodo upoštevani kakovostni standardi in merila Nata in Evropske unije.

Na temelju presoje potreb po nepremičninah na obrambnem področju in ob upoštevanju zahtev poklicne vojaške organizacije bosta postopno izvedeni racionalizacija in modernizacija nepremičninskega fonda.

Obrambno načrtovanje bo zagotavljalo rešitve za učinkovito delovanje obrambnega sistema Republike Slovenije v okviru celovitega odzivanja države na različne vrste varnostnih groženj in tveganj ter učinkovito vključevanje drugih življenjsko pomembnih družbenih sistemov v obrambo države.

Z obrambnim načrtovanjem, ki bo vključevalo nacionalne in Natove ukrepe za odzivanje na krize ter ukrepe kriznega odzivanja Evropske unije, se bo zagotavljala pripravljenost obrambnega sistema Republike Slovenije na različne okoliščine, ki segajo od mirnodobnih kriz do vojne. V miru se bo obrambno načrtovanje izvajalo prilagojeno realnim varnostnim grožnjam in tveganjem za nacionalno varnost.

Četrti cilj:

Krepitev dvo- in večstranskega sodelovanja Republike Slovenije na obrambno-vojaškem področju z zavezniki, partnerskimi in prijateljskimi državami ter v okviru Organizacije združenih narodov, Nata, Evropske unije in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi

Republika Slovenija bo še naprej dejavna v Organizaciji združenih narodov, Natu, Evropski uniji in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter v drugih mednarodnih regionalnih pobudah in oblikah sodelovanja.

Verodostojnost Republike Slovenije pri zagotavljanju kolektivne obrambe in varnosti se bo izražala v njenem prevzemanju sorazmernega deleža bremen in tveganj.

Republika Slovenija bo dejavno sodelovala pri oblikovanju in delovanju odzivnih sil Nata in bojnih skupin Evropske unije ter tvorno prispevala k učinkovitosti delovanja posvetovalnih mehanizmov v okviru Severnoatlantskega zaveznitva.

Republika Slovenija si bo prizadevala za izboljšanje operativnosti vojaških zmogljivosti Evropske unije in krepitev učinkovitosti njene skupne varnostne in obrambne politike. Pri tem se bo zgledovala po državah članicah, katerih vojaške zmogljivosti izpolnjujejo visoka merila in so pripravljene prevzeti bolj zavezujoče obveznosti pri razvoju svojih vojaških zmogljivosti in sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah.

Razvoj civilnih zmogljivosti bo izhajal tudi iz skupnih rešitev v okviru Nata in Evropske unije. Posebna pozornost bo namenjena pripravam za izvajanje nalog v mednarodnih operacijah in na misijah ter na področju Natovih ukrepov za odzivanje na krize in ukrepov kriznega odzivanja Evropske unije. V ta namen se bo zagotavljala celovita izmenjava izkušenj in informacij z zavezniškimi, partnerskimi in prijateljskimi državami.

Za preprečevanje nedovoljenih dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, orožja za množično uničevanje in jedrske tehnologije bo Republika Slovenija tudi z delovanjem na obrambnem področju dejavno prispevala k uveljavitvi in čim širši veljavnosti mednarodnih pogodb in sporazumov ter se dejavno vključevala v nastajanje novih mehanizmov, ki bodo zahtevali vključenost obrambnega področja.

Peti cilj:

Sodelovanje v prizadevanjih mednarodne skupnosti za vzpostavljanje in ohranjanje miru ter krepitev varnosti in stabilnosti v svetu s težiščem na območju Jugovzhodne Evrope s sodelovanjem Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah, ki je skladno z njenimi interesi in cilji ter sprejetimi mednarodnimi obveznostmi

Mednarodna dejavnost Republike Slovenije na obrambnem področju bo skladno z njenimi nacionalnimi interesi prednostno usmerjena v sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah ter v zaščito skupnih vrednot in interesov mednarodne skupnosti, ki izhajajo iz Ustanovne listine Organizacije združenih narodov, Strateškega koncepta Nata, skupne varnostne in obrambne politike Evropske unije in ciljev Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi.

Pri zagotavljanju zmogljivosti za sodelovanje Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah bodo izhodišče določila nacionalne Strategije sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah ter politične in druge usmeritve državnih organov za načrtovanje sodelovanja države v teh operacijah oziroma na misijah.

Udeležba Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah bo oprta na bolj celovito in uravnoteženo prisotnost vojaške, politične, razvojne in varnostne dimenzije delovanja. Takšen pristop bo vključeval delovanje na področju civilno-vojaškega sodelovanja, humanitarne in razvojne pomoči (npr. psihosocialne pomoči prizadetemu prebivalstvu), gospodarske pomoči, pomoči pri razvoju demokratičnih političnih in oblastnih ustanov, reform in usposabljanja varnostnih struktur, opolnomočenja žensk ipd.

Pri odzivanju Republike Slovenije na krizna žarišča bodo imele z obrambnega vidika prednost mednarodne operacije in misije v okviru Nata in Evropske unije. Poleg tega si bo Republika Slovenija prizadevala zadržati raven sodelovanja v okviru operacij in misij Organizacije združenih narodov. Težišče sodelovanja bo na območju Jugovzhodne Evrope, kjer ima Republika Slovenija zaradi geografske bližine ter zgodovinske, politične, gospodarske, socialne, etnične, kulturne in druge povezanosti s tem območjem poleg varnostnih tudi politične, gospodarske in druge interese ter možnosti za uveljavljanje svojih primerjalnih prednosti v okviru Evropske unije in Nata.

Sodelovanje Republike Slovenije na kriznih žariščih Jugovzhodne Evrope bo temeljilo predvsem na upoštevanju celovitega nacionalnega pristopa in izrabi nacionalnih prednosti, na bolj oddaljenih območjih pa zaradi omejenih obrambnih zmogljivosti države na načelu usmerjenega in koncentriranega vključevanja na krizna žarišča.

Slovenska vojska bo postopno povečevala vzdržljivost in zahtevnost svojega sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah. Njeno sodelovanje bo temeljilo na načelu celostnega pristopa in enotnega nabora sil, namenjenih delovanju v okviru Nata in Evropske unije, s čimer bo omogočena večja specializacija vojaških zmogljivosti, sodelujočih v mednarodnih operacijah in na misijah.

Republika Slovenija bo okrepila tudi prisotnost svojih civilnih zmogljivosti v mednarodnih operacijah in na misijah, zlasti v obliki širjenja nabora civilnih funkcionalnih strokovnjakov in njihove intenzivnejše prisotnosti v teh operacijah in na misijah. Pri delovanju civilnih zmogljivosti v mednarodnih operacijah in na misijah bo poudarek na podpori kontingentom Slovenske vojske na področju civilno-vojaškega sodelovanja ter izvajanju projektov razvojne pomoči.

Dejavno sodelovanje Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah, vključno z zagotavljanjem varnostnih, obrambnih in drugih donacij kriznim območjem, bo pomembno prispevalo k uresničevanju zunanje-političnih interesov in ciljev Republike Slovenije.

Šesti cilj:

Povečanje ozaveščenosti družbe o pomenu nacionalnega obrambnega sistema ter krepitev njegovega ugleda med državljani Republike Slovenije.

Republika Slovenija bo z boljšo organizacijsko in funkcionalno povezanostjo vseh subjektov svojega obrambnega sistema ter s krepitvijo civilno-vojaškega sodelovanja prispevala k večjemu zavedanju družbe o pomenu nacionalnega obrambnega sistema.

V zvezi z razumevanjem namena obrambnega sistema v sodobnem času bo prizadevanje usmerjeno v preseganje tradicionalnega pogleda, ki povezuje obrambno dejavnost izključno z vojaškimi zmogljivostmi, in sicer v korist celovitega razumevanja obrambe kot usklajene uporabe tako vojaških kot civilnih zmogljivosti, skladno s sodobnimi grožnjami in tveganji za nacionalno varnost. To prizadevanje bo oprto na uporabo ustreznih znanstveno-strokovnih spoznanj ter izpopolnjen sistem izobraževanja in usposabljanja na obrambnem področju.

H krepitvi ugleda obrambnega sistema Republike Slovenije in zaupanja v ta sistem med njenimi državljani bosta prispevala tudi pravočasno in celovito obveščanje javnosti o dejavnostih na obrambnem področju ter pregledno obrambno planiranje.

Republika Slovenija bo z zavzemanjem za prisotnost vsebin s področja varnostne kulture in domoljubja v učnih programih osnovnih in srednjih šol, z izvajanjem prostovoljnega služenja vojaškega roka in drugih oblik prostovoljnega vojaškega usposabljanja ter s podpiranjem civilnodružbenih organizacij, ki so posebnega pomena za obrambo, spodbujala krepitev varnostne kulture in domoljubja med svojimi državljani.

6 OBRAMBNI SISTEM REPUBLIKE SLOVENIJE

Obrambni sistem Republike Slovenije je celota političnih, normativnih, organizacijskih, vojaških, kadrovskih, materialno-finančnih, obveščevalno-varnostnih, informacijsko-komunikacijskih, razvojno-raziskovalnih, izobraževalnih in drugih dejavnosti, ki jih organizira država za učinkovito zagotavljanje obrambe.

Namen obrambnega sistema Republike Slovenije je zagotavljati obrambno sposobnost države za uveljavljanje njenih interesov in uresničevanje ciljev na obrambnem področju, s čimer se varujejo temeljne vrednote slovenske družbe.

Obrambne zmogljivosti Republike Slovenije, ki so glavna podlaga njene obrambne sposobnosti, so sestavljene iz vojaških in civilnih zmogljivosti.

Obrambni sistem Republike Slovenije tvori:

- Slovenska vojska kot nosilka razvoja vojaških zmogljivosti in vojaške obrambe države;
- nevojaški del obrambnega sistema, katerega nosilci so državni organi, organi lokalnih skupnosti, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je po odločitvi Vlade Republike Slovenije posebnega pomena za obrambo države,

civilnodružbene organizacije, ki so posebnega pomena za obrambo, ter državljani na podlagi ustavne pravice in dolžnosti sodelovati pri obrambi države.

Za učinkovito delovanje obrambnega sistema Republike Slovenije je treba zagotoviti ustrezne kadrovske, finančne, materialne in druge vire, celovitost in skladnost njegove strukture, njegovo ustrezno organiziranost, učinkovito upravljanje in vodenje ter skladen razvoj in ustrezno stopnjo pripravljenosti in odzivnosti vojaških in civilnih zmogljivosti države.

Obrambni sistem Republike Slovenije se bo s svojo strukturo in organiziranostjo celovito odzival na spremembe v mednarodnem varnostnem okolju. Pri njegovem razvoju bodo upoštevani načelo uravnovešenosti med obrambnimi potrebami in zmožnostmi države ter obveznosti, ki izhajajo iz članstva v Natu in drugih mednarodnih organizacijah. Obseg in struktura potrebnih obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije ter dinamika njihovega vzpostavljanja bodo prilagojeni dolgoročni razpoložljivosti kadrovskih, materialnih in finančnih virov države.

Pri zagotavljanju še večje povezljivosti obrambnega sistema Republike Slovenije znotraj Natove kolektivne obrambe ter Skupne varnostne in obrambne politike Evropske unije bodo upoštevani lastne izkušnje in izkušnje primerljivih držav pri razvoju obrambnega sistema, načela sodobne vojaške organiziranosti, slovenska vojaška tradicija, pa tudi potreba po sistemskih rešitvah in možnostih za učinkovito delovanje obrambnega sistema v razmerah neposredne vojaške ogroženosti države.

6.1 Slovenska vojska

Slovenska vojska tvori jedro obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije in je nosilka razvoja vojaških zmogljivosti in vojaške obrambe države.

Poslanstvo Slovenske vojske je z vojaškimi zmogljivostmi zagotavljati vojaško moč Republike Slovenije kot najmočnejši in skrajni inštrument države za uveljavljanje oziroma uresničevanje njenih nacionalnih interesov in nacionalnovarnostnih ciljev.

Ključne naloge Slovenske vojske so zagotavljanje obrambne sposobnosti in vojaška obramba Republike Slovenije, vojaški prispevek k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti, sodelovanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter podpora drugim državnim organom in organizacijam pri zagotavljanju varnosti.

Slovenska vojska se bo tudi v prihodnje razvijala kot kopenska vojska z elementi zračne in pomorske komponente. Organizirana bo na strateški, operativni in taktični ravni, njene zmogljivosti pa se bodo delile na zmogljivosti za bojevanje, zmogljivosti za bojno podporo, zmogljivosti za zagotovitev delovanja, zmogljivosti za poveljevanje in kontrolo ter zmogljivosti za vojaško izobraževanje in usposabljanje.

Gonilna sila pri uresničevanju poslanstva in ključnih nalog Slovenske vojske bodo njene temeljne vrednote, kot so domoljubje, čast, lojalnost, tovarištvo, pogum in predanost. Učinkovitost uresničevanja poslanstva in ključnih nalog bo odvisna od razpoložljivosti obrambnih virov, predvsem finančnih, ter ustreznosti strukture in organiziranosti Slovenske vojske in procesa poveljevanja in kontrole v njej.

Z vrednotno trdnostjo Slovenske vojske ter spremembami njenih obsega, strukture in organiziranosti je mogoče le kratkoročno blažiti negativne vplive omejenih finančnih sredstev na zmanjšanje učinkovitosti uresničevanja poslanstva in ključnih nalog Slovenske vojske ter povečanje tveganj za nacionalno varnost Republike Slovenije, že srednjeročno pa to ne bo več mogoče.

V okoliščinah omejenih finančnih virov tudi razvoj Slovenske vojske ne bo mogoč, zato bodo prizadevanja prednostno usmerjena v preprečevanje slabitve njene vojskovalne moči in operativne sposobnosti. Pri tem bomo osredotočeni na ohranjanje zmogljivosti ter pripravljenosti in uporabnosti sil Slovenske vojske za izvedbo njenih ključnih nalog skladno z nacionalnimi dolgoročnimi in srednjeročnimi razvojnimi plani in programi, dogovorjenimi in sprejetimi

prednostnimi nalogami pri razvoju obrambnih zmogljivosti Severnoatlantskega zavezništva in Evropske unije ter z drugimi mednarodnimi obveznostmi države.

Zmogljivostim, ki niso ključne za uresničevanje poslanstva in izvajanje ključnih nalog Slovenske vojske v sistemu kolektivne obrambe in varnosti ter presegajo kadrovske, finančne, materialne in druge zmožnosti države, se bomo odrekli ter tako sprostili vire za ohranjanje pomembnejših vojaških zmogljivosti. Neperspektivni oborožitveni sistemi in oprema bodo postopno izločeni iz uporabe, pri čemer bodo nekateri do izteka svojega življenjskega cikla lahko namenjeni vojaški strateški rezervi. Vojaške zmogljivosti, ki presegajo zgolj nacionalne zmožnosti oziroma ambicije, bodo zagotovljene v okviru zavezništva ali na podlagi dvo- in večstranskih meddržavnih dogovorov.

Pri delovanju v miru, kriznih razmerah in vojni bo Slovenska vojska upoštevala poleg že uveljavljenih načel vojskovanja, kot so ohranjanje morale, izbira cilja, osredotočenost, napadalnost, svoboda delovanja, gospodarnost, presenečenje, varnost, enostavnost in prilagodljivost, tudi novodobna načela, kot so samoomejevanje, predanost in vztrajnost ter legitimnost. Ta načela bodo pri skupnem delovanju s Slovensko vojsko smiselno uporabljali tudi drugi subjekti obrambnega sistema in subjekti celotnega sistema nacionalne varnosti Republike Slovenije.

V okviru celovite prenove obrambnega resorja bodo ustrezno prilagojene tudi pristojnosti poveljevanja in kontrole v Slovenski vojski na strateški in operativni ravni. Skladno s sodobnimi razvojnimi usmeritvami bo pristop k poveljevanju in kontroli v Slovenski vojski vse manj temeljil na direktivnem in vse bolj na ciljnem vodenju, kar vključuje pravočasno in pravilno odločanje, seznanjanje z namenom in razlogom odločitve, dodeljevanje potrebnih virov ter odločnost vodenja vse do uspešne uresničitve poslanstva.

Slovenska vojska bo ob izrazitem poslabšanju varnostnih razmer v mednarodnem okolju skladno s konceptom vojaške strateške rezerve in doktrino njenega oblikovanja ter delovanja povečala obseg svojih sil za največ 25.000 pripadnikov, v skrajnem primeru tudi na podlagi ponovne uvedbe vseh sestavin vojaške dolžnosti, ter skladno z načrti povečanemu obsegu prilagodila tudi svojo strukturo in razmestitev.

Mobilizacija Slovenske vojske, ki bo izvedena, če pride do razglasitve izrednega ali vojnega stanja, bo obsegala sklic njene stalne sestave in pogodbene rezerve ter vpoklic vojaških obveznikov, vključno s tistimi, ki niso odslužili vojaškega roka, da bi se tako povečale obrambne zmogljivosti države.

6.2 Nevojaški del obrambnega sistema

Nevojaški del obrambnega sistema oblikuje in izvaja obrambno politiko Republike Slovenije, zagotavlja razmere za delovanje celotnega obrambnega sistema, zagotavlja civilne zmogljivosti za podporo Slovenski vojski in zavezniškim silam ter izvaja priprave in ukrepe za obrambo države in delovanje obrambnega sistema v kriznih razmerah.

Delovanje nosilcev nevojaškega dela obrambnega sistema Republike Slovenije usmerja in usklajuje Vlada Republike Slovenije.

Civilne zmogljivosti so predvsem zmogljivosti za podporo države gostiteljice, za materialno in zdravstveno oskrbo, zmogljivosti civilnih funkcionalnih strokovnjakov, obveščevalno-varnostne zmogljivosti za potrebe obrambe na strateški ravni, zmogljivosti za komunikacijsko-informacijsko podporo nevojaškega dela obrambnega sistema, za prostorsko in kartografsko podporo, kadrovske zmogljivosti za izvajanje obrambnih dolžnosti ter materialne zmogljivosti nevojaškega dela obrambnega sistema.

Za zagotovitev potrebne ravni razpoložljivosti in pripravljenosti civilnih zmogljivosti bodo sprejeti oziroma spremenjeni in dopolnjeni ustrezni sistemski ukrepi in rešitve.

V mednarodnih operacijah in na misijah bodo civilne zmogljivosti Republike Slovenije sodelovale v okviru kontingentov Slovenske vojske ter poveljstev, organov in drugih

organizacijskih struktur Nata, Evropske unije, Organizacije združenih narodov, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ter drugih mednarodnih organizacij. Zagotovljena bosta ustrezen nabor in obseg civilnih funkcionalnih strokovnjakov, ki bodo namenjeni za podporo Slovenski vojski na področju civilno-vojaškega sodelovanja ter za izvajanje projektov razvojne in humanitarne pomoči.

Obrambno načrtovanje države in delovanje obrambnega sistema v kriznih razmerah bosta temeljila na oceni ogroženosti nacionalne varnosti Republike Slovenije, upoštevajoč oceno ogroženosti Nata, ki jo naša država pripravlja skupaj z drugimi članicami Severnoatlantskega zaveznitva. Ob povečanju verjetnosti izrazitega poslabšanja varnostnih razmer v mednarodnem okolju Republike Slovenije bo narejena nacionalna ocena ogroženosti države pred napadom, ki bo podlaga za prilagoditev načrtovanja realnim varnostnim grožnjam in tveganjem za nacionalno varnost.

Z obrambnim načrtovanjem se bodo zagotavljali zlasti izvajanje nacionalnih ukrepov za pripravljenost in Natovih ukrepov za odzivanje na krize ter ukrepov kriznega odzivanja Evropske unije, podpora države gostiteljice, materialno-zdravstvena oskrba, delovanje civilnih zmogljivosti v mednarodnih operacijah in na misijah, prostorska in kartografska podpora, razmere za izvajanje obrambnih dolžnosti, uresničevanje koncepta vojaške strateške rezerve, izvajanje ukrepov zaščite kritične infrastrukture, ocenjevanje virov ogrožanja in tveganja za nacionalno varnost, komunikacijsko-informacijska podpora obrambnemu sistemu ter organizacijske, kadrovske, materialne in druge zmogljivosti obrambnega sistema.

V miru in ob nizki stopnji ogroženosti države in zaveznitva bo obrambno načrtovanje potekalo v zmanjšanem obsegu, pri čemer bodo ohranjene nujne systemske rešitve, ki bodo ob povečanju ogroženosti države pred napadom oziroma v neposredni vojni nevarnosti omogočale pravočasno izvajanje načrtovanih ukrepov za obrambo države.

Za informacijsko-komunikacijsko in drugo tehnično podporo pri izvajanju nalog kriznega upravljanja na obrambnem področju bo z ustrezno racionaliziranim in posodobljenim sistemom upravnih zvez ter povezavami z Natom in Evropsko unijo še naprej skrbel Nacionalni center za krizno upravljanje.

7 OBRAMBNI VIRI

Pri razvoju obrambnega sistema Republike Slovenije bo upoštevano načelo realnosti pri planiranju virov in učinkovitosti pri vzpostavljanju obrambnih zmogljivosti države.

Proces celovitega obrambnega planiranja bo zagotavljal povezanost in usklajenost delovanja na posameznih planskih področjih. Pri obrambnem planiranju bodo upoštevani realna ocena ogroženosti nacionalne varnosti Republike Slovenije, opredeljena raven nacionalnih ambicij na obrambnem področju, prednostne naloge pri razvoju obrambnih zmogljivosti države in prevzete mednarodne obveznosti Republike Slovenije.

Izpopolnjevanje nacionalnega procesa obrambnega planiranja skladno z razvojnimi usmeritvami na področju obrambnega planiranja v Natu in Evropski uniji bo omogočilo bolj odgovorno in realno planiranje za doseganje zastavljenih obrambnih ciljev in s tem večjo preglednost delovanja obrambnega sistema, lažje določanje njegovih razvojnih prednostnih nalog ter učinkovitejše upravljanje kadrovske, finančne in materialne virov in infrastrukture na obrambnem področju.

7.1 Kadrovske viri

Znotraj vzpostavljenega sistema izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja na obrambnem področju bo kadrovska politika usmerjena v razvoj ustreznega obsega in ustrezne kakovosti kadra.

Pri določanju obsega in strukture kadrovske virov bomo izhajali iz ogroženosti nacionalne varnosti Republike Slovenije, obrambnih zmogljivosti, potrebnih za uresničevanje obrambnih interesov in ciljev države, uspešnosti pri pridobivanju, razvijanju in ohranjanju ustreznih kadrov

ter iz razpoložljivosti finančnih virov. Pomembno vlogo pri zagotavljanju učinkovitosti in racionalnosti delovanja obrambnega sistema Republike Slovenije bodo imeli znanje, izkušnje, interdisciplinarnost, prilagodljivost, inovativnost in motiviranost kadra.

Sistem štipendiranja na obrambnem področju bo podpiral pridobivanje kadra s tistimi vrstami znanja, ki so ključne za graditev obrambnih zmogljivosti države in so hkrati deficitarne na trgu delovne sile.

Kadrovsko preoblikovanje Slovenske vojske bo potekalo postopno in bo oprto na celovit sistem upravljanja kadrov ter sistem kariernega razvoja pripadnikov Slovenske vojske in vojaškega izobraževanja ter usposabljanja.

Sistem pridobivanja, zadrževanja in odhoda vojaških kadrov bo izpopolnjen tako, da bo ob ustrezni selekciji zagotavljal kakovost kadra ter načrtovana obseg in strukturo Slovenske vojske. Zaradi doseganja želenega razmerja med različnimi kategorijami vojaških oseb bo prednostno zagotavljanje zadostnega števila vojakov za stalno sestavo ter specialistov, podčastnikov in častnikov za prostovoljno pogodbeno rezervo Slovenske vojske. Kategorija vojaških uslužbencev se bo zmanjšala in uporabljala izključno za zagotavljanje specialističnih kadrov pri razvoju prednostnih vojaških zmogljivosti.

Pri urejanju delovnopravnega statusa ter zagotavljanju stimulativnih ukrepov za pripadnike Slovenske vojske bodo upošteevane posebne značilnosti poklicne vojaške službe in kariere. Vzpostavljen bo ustrezen sistem pomoči za prekvalifikacijo vojakov v civilne poklice po koncu vojaške službe, kar bo povečalo njihovo konkurenčnost na trgu delovne sile. Skladno s tem se bo izpopolnjeval in prilagajal tudi sistem celostne skrbi za pripadnike Slovenske vojske.

V razmerah zmanjševanja obsega in spreminjanja strukture kadrov na obrambnem področju bomo z ustreznimi spodbudami omogočali zadrževanje kakovostnega kadra. S smotrnim izkoriščanjem notranjih rezerv se bo izboljšala učinkovitost izrabe kadrovskih virov.

7.2 Finančni viri

Pri finančnih virih na obrambnem področju bo ob upoštevanju njihove omejenosti spoštovano načelo učinkovitosti in racionalnosti porabe. Republika Slovenija bo skladno s svojimi zmožnostmi zagotavljala finančna sredstva za razvoj ustreznih obrambnih zmogljivosti. Pri tem bo zagotovila obseg finančnih virov, ki bo omogočil uresničitev s srednjeročnim obrambnim programom načrtovanega razvoja in modernizacije obrambnih zmogljivosti države. Raven obrambnih izdatkov bo dolgoročno usmerjena v doseganje dvoidstotnega deleža teh izdatkov v domačem bruto družbenem proizvodu (BDP), s čimer si bo Republika Slovenija prizadevala izpolnjevati tudi svoje politične zaveze do Severnoatlantskega zavezništva.

Struktura obrambnega proračuna in obrambnih izdatkov bo razvojno naravnana. Pri načrtovanju finančnih virov na obrambnem področju bo upoštevano vodilo, da je treba v skupnem obsegu obrambnih izdatkov povečevati delež operativnih stroškov in stroškov investicij, tako da se bo v obrambnih izdatkih razmerje med deležem stroškov osebja, deležem operativnih stroškov in deležem stroškov investicij dolgoročno razvijalo k razmerju, ki je po priporočilih Nata 50: 30: 20. S tem bo skladno s sodobnimi zahtevami omogočen razvoj Slovenske vojske in celotnega obrambnega sistema.

7.3 Materialni viri

Z modernizacijo vojaške oborožitve in opreme bomo podpirali nadaljevanje transformacije Slovenske vojske v visoko profesionalno in učinkovito vojaško organizacijo. Pri nabavah vojaške oborožitve in opreme bodo ključna vodila optimalna zaščita vojakov, standardiziranost, interoperabilnost, kakovost, preizkušeni v praksi, cenovna ugodnost in stroški v življenjskem ciklu vojaške oborožitve in opreme. Poleg tega bodo pri teh nakupih upoštevana načela modularnosti, enotnosti platform ter uporabnosti vojaške oborožitve in opreme za sodelovanje Slovenske vojske v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Pri združenih projektih Nata in projektih Evropske obrambne agencije se bo Republika Slovenija omejila na izpolnjevanje že sprejetih obveznosti. V prihodnje bo njeno sodelovanje na tem področju temeljilo predvsem na analizi stroškov in koristi z vidika razvoja nacionalnih obrambnih zmogljivosti oziroma zagotavljanja dostopa do skupnih zmogljivosti, ki jih Republika Slovenija zaradi omejenih virov ne more razvijati, ali pa bi bil njihov samostojni razvoj negospodaren.

Republika Slovenija bo v Natu in Evropski uniji podpirala prizadevanja in pobude za razvoj vojaških zmogljivosti, ki vodijo k optimizaciji stroškov ter krepitvi njihove interoperabilnosti in operativne učinkovitosti. Na obrambnem področju se bosta kot del procesa nacionalnega obrambnega planiranja načrtno uveljavljala večnacionalna koncepta tako imenovane pametne obrambe ter združevanja in souporabe zmogljivosti. Opredeljena bodo tista področja vojaških zmogljivosti, na katerih je uporaba teh večnacionalnih konceptov razvoja in vzpostavitve vojaških zmogljivosti mogoča in smiselna.

Naročila za potrebe Slovenske vojske in celotnega obrambnega sistema bodo zaradi njihove specifičnosti oziroma velikega pomena za pravočasen razvoj načrtovanih obrambnih zmogljivosti tudi v prihodnje naloga Ministrstva za obrambo. V slovenski pravni red bo vključena Evropska direktiva št. 2009/81/ES o naročanju na področju obrambe in varnosti, s čimer bosta zagotovljena večja konkurenčnost ter pravno varstvo ponudnikov. Opredeljeni bodo tudi področja, vrste in obseg najema zunanjih zmogljivosti in zunanjih izvajalcev storitev (zunanja oskrba, outsourcing).

Republika Slovenija bo z mehanizmi gospodarske diplomacije ter ob upoštevanju zakonitosti tržnega gospodarstva podpirala tudi razvoj in delovanje nacionalne obrambne industrije.

Projekti na področju raziskav in razvoja za obrambno-vojaške potrebe se bodo izvajali v sodelovanju z znanstveno-raziskovalnimi organizacijami in razvojnimi podjetji v Republiki Sloveniji ter znotraj Nata in Evropske unije. Sodelovanje Republike Slovenije v mednarodnih projektih raziskav in razvoja bo usmerjeno v razvoj prednostnih obrambnih zmogljivosti države ter dopolnjevanje manjkajočih zmogljivosti, ki jih drugače ne bo mogoče zagotoviti. Obseg finančnih sredstev, namenjenih za raziskave in razvoj na obrambnem področju, bo dolgoročno primerljiv z drugimi državami članicami Nata in Evropske unije.

7.4 Infrastruktura

Obseg infrastrukture na obrambnem področju bo prilagojen realnim dolgoročnim obrambnim potrebam države in bo temeljil na selektivnem opuščanju infrastrukturnih objektov na neperspektivnih lokacijah. Ohranjen bo takšen obseg infrastrukture, ki bo zadovoljeval potrebe mirnodobnih obrambnih zmogljivosti države, njene vojaške strateške rezerve in njenega izvajanja podpore države gostiteljice. Nepremičnine, ki imajo status objekta ali okoliša objekta posebnega pomena za obrambo, bodo dolgoročno ostale v upravljanju Ministrstva za obrambo. Neperspektivne nepremičnine bodo prodane ali pa bo zagotovljena njihova gospodarna raba z oddajo v najem. Ob izkazanem javnem interesu bodo posamezne neperspektivne nepremičnine neodplačno prenesene na samoupravne lokalne skupnosti. Sredstva od prodaje ali uporabe se bodo porabila za vzdrževanje, obnovo in gradnjo perspektivne infrastrukture.

Pri zagotavljanju sredstev za gradnjo in vzdrževanje infrastrukture se bodo izkoriščale možnosti Natovih programov varnostnih investicij in sovlaganj v skupne logistične zmogljivosti, zlasti sovlaganj s sosednjimi državami.

Razvoj komunikacijsko-informacijskih zmogljivosti na obrambnem področju bo omogočal varno izmenjavo informacij ter učinkovito odzivanje na sodobne vire ogrožanja in tveganja v kibernetnem prostoru. Komunikacijsko-informacijska infrastruktura bo omogočala učinkovito sodelovanje med vsemi subjekti obrambnega sistema, pa tudi sodelovanje obrambnega sistema z drugimi podsistemi nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije in znotraj Severnoatlantskega zaveznitva.

8 UVELJAVLJANJE SPREMEMB NA OBRAMBNEM PODROČJU

Uveljavljanje sprememb na obrambnem področju, s katerimi bi se povečala obrambna sposobnost Republike Slovenije, bo temeljilo na poglobljeni presoji obrambnih ambicij, ciljev, potreb in zmožnosti države, ustreznosti kritičnosti pri oceni stanja v obrambnem sistemu Republike Slovenije in na inovativnosti pri sprejemanju razvojnih rešitev, glavni vodili pri uveljavljanju sprememb pa bosta preusmeritev od količine h kakovosti in preoblikovanje obrambnega sistema na podlagi jasno določenih razvojnih prednostnih nalog.

Pri uveljavljanju sprememb na obrambnem področju bo posebna pozornost namenjena:

- celovitemu in postopnemu preoblikovanju obrambnega sistema Republike Slovenije z racionalizacijo in optimizacijo njegove procesne in organizacijske strukture, vključno z uveljavljanjem mešane civilno-vojaške kadrovske sestave, kjer je to primerno;
- večji preglednosti pristojnosti in odgovornosti pri doseganju zastavljenih razvojnih ciljev obrambnega sistema Republike Slovenije;
- posodobitvi nacionalnega obrambnega planiranja skladno z razvojnimi usmeritvami na področju obrambnega planiranja v Natu in Evropski uniji;
- večji učinkovitosti pri upravljanju kadrovskih, finančnih in materialnih virov;
- krepitvi interoperabilnosti obrambnega sistema Republike Slovenije znotraj Nata in Evropske unije ter z obrambnimi sistemi držav članic Nata, Evropske unije in partnerskih držav;
- modernizaciji obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije skladno s potrebami njenega odzivanja na sodobne grožnje in tveganja na obrambnem področju;
- posodobitvi izbire, izobraževanja in usposabljanja kadrov za delo na vojaškem in obrambnem področju;
- utrjevanju zavedanja družbe o pomenu obstoja obrambnega sistema države ter krepitve njegovega ugleda in zaupanja med državljani Republike Slovenije.

8.1 Uveljavljanje sprememb v Slovenski vojski

Slovenska vojska bo ob omejenosti obrambnih virov za preoblikovanje v sodobno in učinkovito vojaško organizacijo potrebne spremembe svojega obsega in strukture uveljavljala na podlagi jasno določenih prioritet.

Skupni mirnodobni obseg Slovenske vojske bo do 10.000 pripadnikov, ciljno razmerje med pripadniki njene stalne sestave in pripadniki prostovoljne pogodbene rezerve pa 4 : 1. Ob izrazitem poslabšanju varnostnega okolja Republike Slovenije se bo obseg Slovenske vojske skladno s konceptom vojaške strateške rezerve povečal za največ 25.000 dodatnih pripadnikov.

Z nakupom sodobnih in preizkušenih oborožitvenih sistemov in opreme ter načrtnim izločanjem neperspektivnih iz uporabe se bodo prednostno krepile bojne zmogljivosti Slovenske vojske. Povečanje operativnih zmogljivosti Slovenske vojske bo usmerjeno predvsem v zagotavljanje pravočasne razpoložljivosti njenih sil in njihovih sposobnosti za učinkovito delovanje v celotnem spektru nalog ter njenih učinkovitega sistema poveljevanja in kontrole, učinkovite obveščevalne zagotovitve ter sposobnosti za premestitev, premik, preživetje, zaščito in logistično vzdržljivost sil.

Slovenska vojska bo s svojimi zmogljivostmi sposobna izvajati integrirano in skupno delovanje v nacionalnem in mednarodnem okolju. V nacionalnem okviru bo v miru sposobna oblikovati namenske taktične enote do brigadne ravni, ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni pa bo na podlagi poklicnih razvojnih jeder in aktiviranja vojaške strateške rezerve oblikovala ustrezno večje število taktičnih in združenih taktičnih enot.

Za delovanje Slovenske vojske zunaj Republike Slovenije skladno z določili 5. člena Severnoatlantske pogodbe bodo poleg zmogljivosti za oblikovanje lahke bataljonske bojne skupine vzpostavljene tudi zmogljivosti za oblikovanje srednje bataljonske bojne skupine. Zagotovljena bo tudi skupna vzdržljivost obeh bojnih skupin do enega leta. To bo doseženo z oblikovanjem najmanj štirih pehotnih bojnih jeder.

Skladno z Natovimi merili se bo delež premestljivih sil kopenske komponente Slovenske vojske postopoma povečeval do polovice obsega te komponente, medtem ko bo delež vzdržljivih sil kopenske komponente obsegal vsaj eno petino premestljivih sil.

Na podlagi doktrine oblikovanja in delovanja vojaške strateške rezerve bodo izpolnjeni sistemski pogoji za načrtovanje, oblikovanje in urjenje struktur te rezerve.

Uveljavljanje sprememb v Slovenski vojski bo podprto z uvedbo učinkovitega sistema upravljanja kadrov ter sistema vojaškega izobraževanja in usposabljanja, povezanega z javnim izobraževalnim in znanstveno-raziskovalnim sistemom. Vojaško izobraževanje in usposabljanje bosta ciljno usmerjena v pridobivanje in ohranjanje vojaškostrokovnega, specialističnega in drugega znanja, veščin in izkušenj, ki so bistvenega pomena za delovanje Slovenske vojske. Pri tem bo posebna pozornost namenjena poznavanju, razvoju in uporabi sodobnih doktrin, povečanju sposobnosti za skupno zavezniško delovanje ter ohranjanju tesnega sodelovanja s primerljivimi zmogljivostmi zaveznikov.

Sistem vojaškega izobraževanja in usposabljanja bo omogočal tudi prostovoljno vključevanje državljanov v obrambno-vojaška usposabljanja v obliki prostovoljnega služenja vojaškega roka, sodelovanja v prostovoljni pogodbeni rezervi in drugih oblikah. Prostovoljno pridobivanje obrambnega znanja in izkušenj bo državljanom omogočeno tudi prek njihovega vključevanja v aktivnosti civilnodružbenih organizacij, ki so posebnega pomena za obrambo.

Preglednost delovanja Slovenske vojske v nacionalnem in mednarodnem okolju bo zagotovljena z učinkovito strategijo komuniciranja z javnostmi.

8.2 Uveljavljanje sprememb v nevojaškem delu obrambnega sistema

Nevojaški del obrambnega sistema, ki obsega naloge dosedanjega sistema civilne obrambe, bo sistemsko in vsebinsko preoblikovan v del sodobnega kriznega upravljanja na obrambnem področju. Uveljavljanje sprememb v tem delu obrambnega sistema Republike Slovenije bo temeljilo na racionalnem in realnem načrtovanju glede na ogroženost nacionalne varnosti.

Ustrezna organiziranost kriznega upravljanja na obrambnem področju bo zagotovila funkcionalno povezanost in skladnost delovanja obrambnega sistema s sistemom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter s sistemom notranje varnosti.

V okviru zagotavljanja celovitega odzivanja Republike Slovenije na različne varnostne grožnje in tveganja bo ob upoštevanju sprememb na področju kriznega upravljanja na nacionalni ravni in v mednarodni skupnosti izpopolnjen sistem obrambnega načrtovanja. Za ta namen bodo sprejete nove normativne in druge potrebne podlage.

Sodelovanje civilnih zmogljivosti Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah bo potekalo z vključevanjem strokovnjakov s področij, ki bodo v mednarodnih operacijah in na misijah posebej izpostavljena. Za uveljavitev gospodarskih interesov Republike Slovenije se bo prednostno omogočilo sodelovanje strokovnjakov s področja gospodarstva.

Za krepitev zavedanja družbe o pomenu obrambnega sistema države in zagotavljanje večje podpore obrambnim interesom in ciljem Republike Slovenije v nepredvidljivem in kompleksnem sodobnem varnostnem okolju bodo nujni tudi ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja ter komuniciranja z javnostmi.

8.3 Uveljavljanje sprememb v organizacijski strukturi Ministrstva za obrambo kot ključnega nosilca nevojaškega dela obrambnega sistema

Preglednejša in učinkovitejša organizacijska struktura Ministrstva za obrambo bo dosežena z njeno funkcionalno, strukturno in kadrovsko racionalizacijo. Spremembe organizacijske strukture bodo temeljile na odpravi procesnih in organizacijskih podvajanj na ministrstvu ter na smotrnem izkoriščanju njegovih notranjih rezerv. Reforma obrambnoupornega dela Ministrstva za obrambo in Generalštaba Slovenske vojske se bo nadaljevala tako, da bo z racionalnim in postopnim združevanjem večine procesov in funkcij oblikovana integrirana upravna struktura obrambnega dela obrambnega resorja. Postopen prehod v integrirano upravno strukturo bo izveden na podlagi ustreznih normativnih podlag.

Integrirana upravna struktura obrambnega dela Ministrstva za obrambo bo v smiselnem obsegu opravljala tudi nekatere upravne funkcije za Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Preoblikoval se bo tudi sistem vodenja Ministrstva za obrambo. Z manjšim številom ravnih vodenja in s tem bolj sploščeno hierarhično strukturo obrambnoupornega dela ministrstva ter njegovo bolj uravnoteženo civilno-vojaško kadrovsko sestavo bosta zagotovljeni jasnejša delitev pristojnosti in odgovornosti ter večja operativnost dela.

V okviru spreminjanja organizacijske strukture ministrstva bo večja pozornost namenjena intenzivnejšemu medsebojnemu sodelovanju, hitrejšemu in celovitejšemu pretoku informacij ter sinergiji med delovnimi procesi in organizacijskimi enotami. Jasneje bodo opredeljene tudi pristojnosti in odgovornosti, tako posameznikov kot organizacijskih enot.

8.4 Uveljavljanje sprememb pri upravljanju obrambnih virov

Zaradi učinkovite izrabe čedalje bolj omejenih finančnih virov se bo še dosledneje uveljavljalo načelo stroškovne učinkovitosti oziroma zagotavljanja večje kakovosti izrabe finančnih virov na račun njihove količine. S prožnim poslovnim planiranjem na Ministrstvu za obrambo se bodo blažile posledice nestabilnosti pri zagotavljanju finančnih virov za obrambne potrebe države.

Na kadrovske področju bo vzpostavljen sodobnejši sistem upravljanja kadrov, ki bo poenostavil in pospešil kadrovske postopke za potrebe Slovenske vojske in s potrebnimi prilagoditvami tudi obrambnoupornega dela Ministrstva za obrambo od izbora ustreznih kandidatov za delo na obrambnem področju do njihovega odhoda z dela.

Na področju materialnih virov bodo spremembe usmerjene v zniževanje stroškov ter doseganje standardizacije, povezanosti in kakovosti.

Z objavami naročil s področja obrambe in varnosti na portalu Ministrstva za obrambo, Ministrstva za finance, Evropske obrambne agencije (Electronic Bulletin Board – EBB1) in Evropske unije (Tenders Electronic Daily) bo zagotovljena večja preglednost pri izvajanju teh naročil, poleg tega pa tudi večja dostopnost za mala in srednja podjetja in s tem večja konkurenca pri izvajanju naročil.

Protidobave bodo v prihodnje skladno z določili Kodeksa ravnanja na področju protidobav Evropske obrambne agencije in smernic Evropske unije omejene bolj na protidobave vojaške opreme. Pri tem bo zagotovljena ustrezna podpora slovenskemu gospodarstvu.

Večja poslovna uspešnost, prepoznavnost in konkurenčnost slovenske obrambne industrije bodo zagotovljene z njeno ustrežno organiziranostjo in nadaljnjim poslovnim povezovanjem, s krepitvijo njene vloge v Evropski uniji, Natu in strokovnih združenjih ter z njenim poslovnim uveljavljanjem na ciljnih trgih.

Raziskave in razvoj na obrambno-vojaškem področju bodo usmerjeni v razvoj prednostnih vojaških in civilnih zmogljivosti ter dopolnjevanje manjkajočih zmogljivosti, ki jih ne bo mogoče zagotoviti drugače.

Na področju logistične infrastrukture bo v ospredju težnja po zmanjšanju skupnega števila skladišč materialnih sredstev in posodabljanju sedanjih, predvsem z vidika zagotavljanja mikroklima in nadzora v skladiščih oborožitve, občutljive tehnike in streliva.

Zaradi pričakovanega povečanega obsega materialnih sredstev, ki bodo namenjena odprodaji, bo ustanovljen sodoben zbirni center za gospodarjenje s sredstvi, ki bodo po koncu svojega življenjskega cikla v postopku dezinvestiranja.

Prednostne pozornosti bodo deležni tudi nadgradnja infrastrukture, opreme in naprav za tehnično varovanje vojaških objektov, nadgradnja telekomunikacijskega in optičnega omrežja ter posodobitev infrastrukture tega omrežja.

9 TVEGANJA PRI UVELJAVLJANJU SPREMEMB IN DOSEGANJU CILJEV NA OBRAMBEM PODROČJU

Tveganja pri uveljavljanju sprememb v obrambnem sistemu Republike Slovenije in doseganju obrambnih ciljev so povezana predvsem z:

- zagotavljanjem podpore politike ter splošne in strokovne javnosti tem spremembam oziroma ciljem;
- zagotavljanjem zadostnih kadrovskih, finančnih in materialnih virov ter njihovim učinkovitim upravljanjem;
- neustreznim upravljanjem obrambnega sistema, vključno z nezagotavljanjem ustreznosti njegove normativne podlage;
- nezagotavljanjem načrtovanega obsega in kakovosti obrambnih zmogljivosti.

Odsotnost širšega političnega soglasja v državi o zastavljenih ciljih in potrebnih spremembah na obrambnem področju ter pomanjkanje izrazitejši podpore strokovne in splošne javnosti tem ciljem oziroma spremembam lahko ne samo otežita zagotavljanje obrambne sposobnosti države, ampak tudi privedeta do večje odtujenosti obrambnega sistema od družbe. Zato mora komuniciranje z različnimi javnostmi o reformnih prizadevanjih na obrambnem področju temeljiti na učinkovitem sistemu in strategiji.

Če doseganje načrtovane ravni finančnih, kadrovskih in materialnih virov ne bo uspešno, kar se bo posledično pokazalo v zamudi pri vzpostavljanju ključnih obrambnih zmogljivosti države, se lahko bistveno zmanjša sposobnost Republike Slovenije za uresničevanje obrambnih ciljev. To lahko privede tudi do povečanega tveganja za varnost predstavnikov Republike Slovenije, sodelujočih v mednarodnih operacijah in na misijah. V tem okviru je bistvenega pomena tudi učinkovito upravljanje obrambnih virov.

Neuspešnost pri uveljavljanju sprememb v organiziranosti in delovanju obrambnopravnega dela Ministrstva za obrambo lahko negativno vpliva na funkcionalno povezanost organizacijskih enot znotraj njega ter prepreči odpravo procesnih podvajanj in izboljšanje procesa odločanja na obrambnem področju.

Nepravočasno doseganje razvoja obrambnih zmogljivosti Republike Slovenije z vidika njihovega obsega, strukture in organiziranosti ter opremljenosti in usposobljenosti lahko ogrozi sposobnost obrambnega sistema države za učinkovito odzivanje na sodobne vire ogrožanja in tveganja za nacionalno varnost. Ta sposobnost bo še posebej odvisna od pravočasnega doseganja in vzdrževanja načrtovane ravni pripravljenosti Slovenske vojske za delovanje skladno z zahtevami, izhajajočimi iz uresničevanja sprejetih ciljev zmogljivosti Nata in glavnega cilja o razvoju zmogljivosti Evropske unije.

Tveganja pri doseganju ciljev in uveljavljanju sprememb na obrambnem področju ter pri vzpostavitvi kriznega upravljanja na tem področju bodo odvisna tudi od usklajenosti rešitev za krizno upravljanje na nacionalni ravni, temelječih na ustreznih normativnih podlagah.

Če Republika Slovenija ne bo uresničila sprememb in dosegla ciljev na obrambnem področju, ne bo mogla izpolnjevati mednarodnih obveznosti, sprejetih v okviru mednarodnih organizacij, kar bo zmanjšalo njeno verodostojnost v teh organizacijah ter oslabilo njen politično-varnostni položaj v mednarodni skupnosti.

10 URESNIČEVANJE, SPREMINJANJE IN DOPOLNJEVANJE STRATEGIJE

Vlada Republike Slovenije bo spremljala uresničevanje te strategije in jo spreminjala in dopolnjevala skladno s spremembami v varnostnem okolju države. Pri tem bo upoštevala dinamiko preoblikovanja celotnega obrambnega sistema Republike Slovenije.